

**Презентаційні матеріали за
темою:**

**“Експериментальний проект:
сприяння дотриманню
платниками податків своїх
податкових обов’язків”**

Грудень 2024

Порядок денний/питання для розгляду:

- 1) Національна стратегія доходів до 2030 року (НСДУ) –
дорожня карта реформування
- 2) Реалізація експериментального проєкту: постанова
Кабінету Міністрів України від 27 липня 2024 р. №
854
- 3) Питання – відповіді

НСДУ

**Національна стратегія доходів України –
це дорожня карта реформування податкової та митної
системи, а також удосконалення процедур податкового
та митного адміністрування**

**Розпорядженням
Кабінету Міністрів України
від 27 грудня 2023 року №
1218-р схвалено Національну
стратегію доходів України до
2030 року**

Стратегічні цілі НСД:

- забезпечення макроекономічної та фінансової стабільності через збереження рівня мобілізації доходів та зменшення потреби у зовнішньому фінансуванні;
- забезпечення адаптації законодавства України до законодавства ЄС та виконання міжнародних зобов'язань України в частині митної і податкової політики та адміністрування;
- зміцнення доброчесності та довіри до контролюючих органів через посилення антикорупційних заходів та підвищення прозорості і ефективності процедур управління;
- **підвищення рівня дотримання податкового та митного законодавства платниками податків та контролюючими органами;**
- створення та впровадження сучасних цифрових рішень податкового та митного адміністрування

**За напрямом 4.2.2 «Підвищення рівня
дотримання податкового
законодавства»
запланований захід**

**4.2.2 (а) «Управління податковими
ризиками (комплаєнс-ризиками)» на
основі Концепції системи управління
ризиками**

***Враховано рекомендації IMF, OECD та стандарти ISO**

Комплаєнс-ризики в системі податкового адміністрування

– ризики, що призводять до втрати доходів, у разі якщо платники податків не дотримуються чотирьох основних обов'язків, визначених податковим законодавством: належної реєстрації в податковій системі; своєчасного подання податкової звітності; зазначення повної та достовірної інформації у податковій звітності та своєчасної сплати податкового зобов'язання в установлені терміни

Стратегічна мета управління комплаєнс-ризиками

– це постійне підвищення рівня добровільного дотримання платниками податків вимог податкового законодавства шляхом виявлення та визначення пріоритетності ризиків втрати податкових надходжень і впровадження заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків

Чотирирівнева структура управління податковими ризиками

Національна стратегія доходів України до 2030 року передбачає впровадження в ДПС (відповідно до Концепції) чотирирівневої структури управління ризиками, яку очолює Голова ДПС:

Четвертий рівень: Експертна комісія ДПС із застосування системи управління податковими ризиками – колегіальний орган, підзвітний Голові ДПС

Третій рівень: підрозділ ДПС, відповідальний за управління податковими ризиками – Управління впровадження податкового комплаєнсу у складі Департаменту економічного аналізу

Другий рівень – структурні підрозділи ДПС в межах функціональних повноважень

Перший рівень – територіальні органи ДПС

Очікується, що запровадження системи управління ризиком дотримання податкового законодавства дасть змогу:

- допомогти платникам податків уникнути найбільш поширених помилок під час заповнення податкової звітності, сплати податків у майбутньому тощо;
- максимально спростити подання податкової звітності й сплату податків;
- мінімізувати ризики недотримання платниками вимог податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС;
- запровадити механізм комплаєнсу від державної реєстрації платника податків до системи відслідковування ризиків у ДПС і кінцевого результату – сплати податків і зборів до бюджетів усіх рівнів;
- забезпечити належне надходження доходів і зборів, контроль за справлянням яких закріплено за ДПС, мінімізувати недонадходження доходів і зборів відповідно до ідентифікованих податкових ризиків

Заходи із впровадження системи управління податковими ризиками (комплаєнс-ризиками)

Відповідно до НСД

ЗАХІД 1. Розроблено, прийнято за погодженням з Мінфіном методологічні документи, а також нормативно-правові та інші законодавчі акти для функціонування системи управління податковими ризиками на основі Концепції СУР

Термін виконання - протягом 2024 року

ЗАХІД 2. Внесено зміни до організаційної структури ДПС, необхідні для впровадження системи управління податковими ризиками

Термін виконання - протягом 2024 року

ЗАХІД 3. Сформовано перелік податкових ризиків, здійснено підтримання його в актуальному стані та запроваджено моніторинг ідентифікованих податкових ризиків

Термін виконання - постійно (щороку), починаючи з 2024 року

Заходи із впровадження системи управління податковими ризиками (комплаєнс-ризиками)

ЗАХІД 4. Розроблено, затверджено та впроваджено та переглянуто на щорічній основі у відповідності до Концепції СУР та Порядку функціонування системи управління податковими ризиками у ДПС сегментарні, секторальні плани покращення комплаєнсу

Термін виконання – протягом 2024 року

ЗАХІД 5. Розроблено, затверджено та впроваджено у відповідності до Концепції СУР та Порядку функціонування системи управління податковими ризиками у ДПС загального плану покращення комплаєнсу як комплексного документу щодо ідентифікації, оцінки, аналізу та мінімізації податкових ризиків

Термін виконання – постійно
(один раз на два роки), починаючи з 2024 року

ЗАХІД 6. Розроблено зміни до законодавства та підзаконних нормативно-правових актів на підставі висновків, сформованих за результатами опрацювання сегментарних, секторальних планів, загального плану вдосконалення у 2024–2025 роках (у разі виявлення питань, що потребують законодавчого врегулювання)

Термін виконання – протягом 2025–2026 років

Заходи із впровадження системи управління податковими ризиками (комплаєнс-ризиками)

ЗАХІД 7. Розроблено, протестовано та впроваджено інформаційно-технічні засоби підтримки системи управління податковими ризиками, в тому числі спеціалізованої системи (автоматизованої системи управління податковими ризиками), яка має стати допоміжним інструментом для підвищення ефективності та якості процесу виявлення та оцінки податкових ризиків, забезпечуватиме швидку та точну обробку великих обсягів інформації, зменшуватиме вплив людського фактору на процеси прийняття рішень)

Термін виконання – протягом 2024-2028 років

ЗАХІД 8. Здійснена підтримка зворотного зв'язку із зацікавленими сторонами щодо ефективності системи управління ризиками ДПС з метою виявлення недоліків та негайного їх усунення

Термін виконання – постійно, починаючи з 2024 року

ЗАХІД 9. Підвищено кваліфікацію персоналу ДПС та професійних навичок, необхідних для виконання їх посадових обов'язків з урахуванням вимог системи управління податковими ризиками

Термін виконання – постійно, починаючи з 2024 року (щороку)

Закон України від 18.06.2024 № 3813-ІХ

« Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства»

Законом № 3813 введено ряд новацій у правове поле України.

Зокрема:

надані визначення таких понять / термінів:

КОМПЛАЄНС - система заходів та процедур, що здійснюються податковими органами з метою підвищення рівня добровільного виконання податкових та інших обов'язків платниками податків, відповідно до вимог податкового та іншого законодавства, контроль за яким покладено на органи ДПС, та зменшення ймовірності настання податкового ризику (комплаєнс-ризик) ;

податковий ризик (комплаєнс-ризик) – ймовірність невиконання платником податків податкового обов'язку щодо:

- **взяття його на облік як платника податків;**
- **реєстрації платником окремих видів податків. Наприклад, несвоєчасна реєстрація платником ПДВ чи перехід на загальну систему в разі перевищення встановлених ПКУ лімітів для певних систем оподаткування;**
- **подання (своєчасного подання) податкової звітності, декларування (повного декларування);**
- **сплати (своєчасної та повної сплати) податкових зобов'язань;**
- **інших податкових обов'язків. Наприклад, неподання уточнюючих розрахунків або нереєстрація податкових накладних;**
- **невиконання платником податків іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС. Наприклад, щодо застосування РРО, або законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності;**

Закон України від 18.06.2024 № 3813-IX

« Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства»

Законом № 3813 введено ряд новацій у правове поле України.

Зокрема:

надані визначення таких понять / термінів:

функції податкових органів доповнені нормою щодо здійснення комплаєнсу;

права контролюючих органів (стаття 20 Кодексу) в частині управління податковими ризиками викладено в новій редакції – та визначено, контролюючі органи мають право здійснювати управління податковими ризиками в межах повноважень, визначених Податковим кодексом України. Завдяки цьому знято обмеження щодо управління податковими ризиками виключно сферою податкового контролю.

Відповідні зміни внесені також до Положення про ДПС, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 06 березня 2019 року № 227, зі змінами, та визначено, що ДПС відповідно до покладених на неї здійснює комплаєнс в межах повноважень, визначених Податковим кодексом України.

Також закон № 3813 передбачає створення в податкових органах посади комплаєнс-менеджера – посадової особи для консультування платника податків, включеного до Переліку платників з високим рівнем дотримання податкового законодавства, з питань, пов'язаних з виконанням його податкових обов'язків

Роль управління комплаєнс-ризиками у мобілізації доходів

- Використання системи управління податковими ризиками дозволяє країні оптимізувати збір доходів, визначаючи та зосереджуючи ресурси на найбільших ризиках для податкової бази
- Визначення найбільших відносних ризиків для податкової бази дозволяє приймати обґрунтовані рішення та сприяти добровільному дотриманню податкового законодавства в довгостроковій перспективі

Переваги використання системи управління комплаєнс-ризиками

Підвищує довіру до справедливості податкової системи - платники податків відчують підтримку у виконанні податкових зобов'язань та впевненість, що випадки порушення податкового законодавства будуть відпрацьовані

Сприяє комплексному вирішенню проблеми недотримання законодавства

Сприяє ефективному використанню обмежених ресурсів:

- **краще розуміння причин недотримання законодавства сприяє прийняттю кращих рішень щодо реагування.**
- **кращі рішення щодо реагування означають кращий розподіл обмежених ресурсів;**

Оптимізує збір доходів

Поведінка платників податків:

- ✓ впливає на рівень комплаєнсу**
- ✓ потребує індивідуального підходу до реагування на ризики**

Поведінка платників податків визначає рівень комплаєнсу

- **Багато платників податків хочуть дотримуватися законодавства і будуть дотримуватися, якщо матимуть необхідну інформацію**
- **Меншість платників податків вирішують не дотримуватись законодавства**
- **Інші платники податків не дотримуються законодавства через необережність, незнання та нерозуміння податкового законодавства**

Три основні категорії заходів впливу в системі управління комплаєнс-ризиками

Профілактичні

Включають в себе навчання щодо дотримання законодавства та нагадування про майбутні терміни подачі документів

Допоміжні

Включають надання платникам податків у певній галузі інформації про типові помилки у звітності

Реактивні

Включають проведення контрольно-перевірочних заходів, заходів з погашення податкового боргу

Система управління комплаєнс-ризиками підлаштовує реагування під поведінку

- **Контрольно-перевірочні заходи - найдорожчі заходи впливу. Застосовуються у випадку найсерйозніших порушень**
- **Інші методи реагування можуть позитивно вплинути на комплаєнс і є економічно ефективними:**
 - нагадування про дедлайни подачі звітності.**
 - листи-роз'яснення для конкретних галузей тощо**

Слава Україні, Дякую за увагу!